

Prof. Věra Thomas

1928-2011

J. Mráz

Státní zdravotní ústav, Praha

Začátky biologického monitorování v Československu

Prof. Jaroslav Teisinger

- **1932 - založení poradny pro nemoci z povolání**
- **1947 - založení Kliniky nemocí z povolání 1. LF UK**
- **1952 - založení Ústavu hygieny práce a chorob z povolání (ÚHPChP)**

Začátky biologického monitorování v Československu

olovo / rtuť / kadmium / arzén / oxid uhelnatý
benzen / toluen / styren / nitrobenzen / sirouhlík
trichlorethylen / nitrobenzen / trinitrotoluen
organofosfáty

J. Teisinger • J. Srbová • S. Škramovský
B. Souček • K. Rejsek • K. Fišer • J. Roubal
K. Holeček • F. Kudrna • V. Fišerová-Bergerová
V. Bartoníček • D. Vlachová • V. Vašák • V. Šedivec

Vývoj biologického monitorování

škodlivá látka na pracovišti

identifikace vhodných biomarkerů

analytické postupy

**vztah mezi hladinou biomarkeru
a expozicí výchozí látky**

**vztah mezi hladinou biomarkeru
a zdravotním stavem**

RNDr. Věra Fišerová-Bergerová

1949 ÚHPChP

1962 CSc. (AV ČR)

Metabolismus a toxikokinetika průmyslových škodlivin,
specializace na inhalační toxikologii

- *Teisinger J., Fišerová-Bergerová V., Kudrna F.:* Metabolismus benzenu u člověka. Pracov. Lék. 4, 175-187 (1952)
- *Fišerová-Bergerová V.:* Rychlá polarografická metoda na stanovení cholinesterázy. Pracov. Lék. 16, 8 (1964)
- *Fišerová-Bergerová V., Teisinger J.:* Retence styrenu v plicích. Pracov. Lék. 17, 102 (1965)

1967 USA, University of Miami School of Medicine
(Dept. of Pharmacology, pak Dept. of Anesthesiology)

Prof. J. Teisinger, Dr. V. Fišerová-Bergerová a Dr. M. Chvapil
z knihy Pazderová-Vejlupková J.: Profesor Jaroslav Teisinger a historie českého pracovního lékařství

Vývoj biologického monitorování

Prof. Vera Fiserova-Bergerova (Thomas) University of Miami School of Medicine

- matematické modely vstřebávání, distribuce, metabolismus a vylučování těkavých látek - physiologically based pharmacokinetic (PBPK) modelling

Fiserova-Bergerova V. (Ed.): Modeling of Inhalation Exposure to Vapors: Uptake, Distribution, and Elimination. Vol. I. CRC Press (1983)

- člen TLV Committee ACGIH (od 1978)

ACGIH: American Conference of Governmental Industrial Hygienists
Soukromá, nezisková profesní expertní asociace průmyslových hygieniků a dalších odborníků v oblasti hygieny a bezpečnosti práce. Neprovádí vlastní výzkum, pouze zpracovává a vyhodnocuje publikované údaje a vydává expertní názory.

TLV: Threshold limit values

hyg. limity pro koncentraci škodlivých látek v prac. ovzduší

Prof. Vera Fiserova-Bergerova (Thomas) University of Miami School of Medicine

- založení a řízení **Biological Exposure Indices (BEI) Committee** jako technické komise ACGIH (1982)

Stanovení BEI se opírá o terénní studie, kontrolované laboratorní studie na dobrovolnících a případně farmakokinetické modelování a studie na zvířatech

TLVs® and BEIs® booklet (poprvé 1984-85) Documentation of the TLVs® and BEIs®

Počet látek: 1984 (6), 2001 (43), 2007 (50)

Doplňující údaje (Notace): „B“ background; „Nq“ nonquantitative; „Ns“ nonspecific; Sq semiquantitative

- BEI představuje takovou hladinu ukazatele (chemické látky nebo metabolitu nebo biochemického parametru), která je nacházena jako nejpravděpodobnější u skupiny zdravých pracovníků exponovaných chemické látce ve stejném rozsahu, jako u pracovníků inhalačně exponovaných téže látce o koncentraci rovné TLV.
- BEI nejsou závazné; jsou to pouze doporučení pro praktické využití při hodnocení zdravotního rizika exponovaných osob na pracovištích. Měly by být využívány a interpretovány pouze odborníky. Uživatelům se také doporučuje seznámit se s dokumentací k jednotlivým limitům.
- BEI neslouží jako ukazatel poškození zdraví ani pro diagnózu nemocí způsobených prací
- BEI neslouží jako ostrá hranice mezi bezpečnými a nebezpečnými expozicemi

Ceny ACGIH

- **1989 Meritorious Achievement Award**
- **2005 William D. Wagner Award**